

Täysistunto

Torstai 3.6.2021 klo 15.59—19.53

3.2. Suullinen kysymys maakuntaverosta (Timo Heinonen kok)

Suullinen kysymys SKT 118/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Anu Vehviläinen: Seuraava kysymys, edustaja Heinonen.

Keskustelu

16.15 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Olemme saaneet seurata ministereiden ki-nastelua maakuntaverosta. Keskustan Saarikko on luvannut, että hallitus ei ota käyttöön uutta maakuntaveroa. Samaan aikaan hallituskumppanit vasemmistoliitto ja vihreät vaati-vat lisää veroja ja ovat julistaneet, että koko sote-uudistus kaadetaan, jos työn verotusta ki-ristävää maakuntaveroa ei maahan saada. [Perussuomalaisten ryhmästä: No niin!] Voiko keskustaan tässä luottaa, että ette petä suomalaisia, kun vasemmistopuolueet eivät peittele verokiimaansa? Onhan maakuntavero taas uusi työkalu rankaista suomalaista palkansaa-jaa ja eläkkeensaajaa. Keskustan puheenjohtaja Saarikko totesi, että keskusta suhtautuu maakuntaveroon penseästi. Tarkoitatteko, että keskusta vastustaa maakuntaveroa vai että kuittaatte tämänkin lopulta? [Välihuuto oikealta] Kysynkin pääministeri Marinilta: kun hallituksella voi olla vain yksi linja, niin yksinkertainen kysymys on, että eihän teidän hal-lituksenne tuo eduskuntaan tällä vaalikaudella [Puhemies koputtaa] esitystä maakuntave-rosta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministeri.

16.16 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eduskun-nalla on käsittelyssä hallituksen antama sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen koko-naisuus. Tätä on käsitelty niin perustuslakivaliokunnassa kuin muissa valiokunnissa, ja tämä toivon mukaan saadaan kokonaisuudessaan käsiteltyä vielä ennen eduskunnan istun-totaukoa, mutta tämä on tietenkin eduskunnan käsissä — eduskunta itse vastaa omista ai-katauluistansa.

Myös tätä maakuntaverotuksen kokonaisuutta valmistellaan. Sitä on valmisteltu, ja sitä valmistellaan paraikaa, ja siitä on sovittu hallituspuolueiden kesken. Mutta on selvää, että tämä iso sote-rakennekokonaisuus, joka on eduskunnassa, viedään ensin läpi ja sitten jat-ketaan työtä tämän maakuntaverotuskysymyksen osalta. Tässä on vielä paljon jatkotyös-tettävää, paljon valmistettavaa, paljon selvitettävää, yksityiskohtia auki, mutta kyllä halli-tus on yhdessä sopinut, että tätäkin viedään eteenpäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Heinonen.

16.17 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kysyn uudestaan ja kysyn nyt ministeri Saarikolta: Kannattaako keskusta maakuntaveroa? Tuleeko maakuntaverositys eduskuntaan tällä vaalikaudella?

Katsoin tuossa vaalitenttiä, vieraana olitte te itse, pääministeri Marin. Se oli melkoista katseltavaa. Pääministeri teki selväksi, että hänen johtamansa SDP on vasemmistoliittoaikin vasemmistolaisempi puolue. [Välihuutoja vasemmalta] Eniten kysymyksiä herättivät pääministerin verolinjaukset. Marinin mukaan on pohdittava, pitäisikö kunnallisveron olla progressiivinen valtion tuloverotuksen tavoin. [Vasemmalta: Hyvää pohdintaa!] Pääministeri ei ole veroministeri, mutta voisi silti olettaa, että pääministeri tietäisi, että kunnallisvero on jo nyt progressiivinen. Taitaa olla niin, että demareiden vasemmistoutopiassa ahkeraa palkansaajaa ja pienyrittäjää voi patistaa tekemään vieläkin kovemmin töitä veroruoskalla piiskaamalla. Kysyisinkin pääministeriltä: Haluatteko te oikeasti kiristää kunnallisveroa ja sen progressiota? Oletteko oikeasti sitä mieltä, [Puhemies koputtaa] että tavalliset suomalaiset palkansaajat eivät maksa vielä tarpeeksi [Puhemies koputtaa] veroja työnteostaan?

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministeri.

16.19 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos edustaja Heinonen olisi katsonut tuota tenttiä ja kuunnellut sitä huolella, niin olisitte myös kuulut siitä samasta keskustelusta sen, että totesin, että kyllä, kunnallisverotus on osittain progressiivinen näiden vähennysten vuoksi, joita kunnallisverotukseenkin tehdään, eli se on osittain mutta ei tietenkään kokonaisuudessaan.

Meillä on käynnissä valtiovarainministeriössä laaja kuntien taloudellista tulevaisuutta pohtiva työ, ja osana tätä työtä katsotaan myös verotuksen kokonaisuutta. Kyllä, minun mielestäni on syytä pohtia myös tätä asiaa, mutta eivät sosiaalidemokraatit eikä hallitus ole esittäneet mitään yksittäistä mallia tällaisesta, mutta tätäkin on syytä pohtia, kun tätä kokonaistyötä kuntien taloudellisen tilanteen osalta tehdään.

Se, mitä olen esittänyt ja mitä SDP on esittänyt, on se, että pääomatuloverotuksesta — siis pääomatuloverotuksesta — siivu, osuus, kohdennettaisiin kuntiin. Tämä on asia, mitä myös Kuntaliitto on ajanut sen vuoksi, että kunnissa asuu myös pääomatuloveroja nauttivia ihmisiä, [Välihuutoja] ja olisi oikein, [Hälinää — Puhemies koputtaa] että myös näillä tuloilla osallistuttaisiin niiden tärkeiden kunnallisten palveluiden rahoittamiseen, mitä kunnat tekevät: muun muassa päivähoito, perusopetus, toisen asteen koulutus, sosiaali- ja terveyspalvelut, kaikki nämä tärkeät asiat, mitä kunnissa tehdään. Olisi oikeudenmukaista, että myös osuus pääomatuloverosta [Puhemies koputtaa] maksettaisiin kuntiin. [Paavo Arhinmäen välihuuto]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.20 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämähän on perinteiseen tapaan hallituksen kyselytunti, enkä täällä voi eikä tilanne

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

mahdollista kertoa yksittäisen puolueen kantoja. Yritän nyt avata niille suomalaisille, jotka ehkä ovat aika hämmentyneitä keskustelusta näin kuntavaalien alla, että miksi ne nyt puhuvat maakuntaverosta.

Ensinnäkin lähdetään liikkeelle siitä, mikä tuon veron merkitys olisi, jos sellainen tulisi. [Ben Zyskowicz: Se kiristäisi!] On hyvä tunnustaa ja nähdä, että me tulemme tarvitsemaan joka tapauksessa sosiaali- ja terveyspalveluihin tulevaisuudessa enemmän euroja kuin tänä päivänä, koska palveluiden tarve kasvaa. Me myös olemme sitoutuneet siihen, että uusi tapa järjestää sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä!] ja maakunnille siirtyvät mahdolliset muut tehtävät eivät saa nostaa kenenkään suomalaisen verotusta. [Ben Zyskowicz: Ja miten te sen estätte?] Hallitus on siis sopinut, että kenenkään verotus ei voi kiristyä. Ja kyllä, hallitus on myös sitoutunut siihen, että kunhan tämä ensimmäinen vaihe eduskunnassa on käsitelty, valmistellaan jatkoaskelia, [Puhemies koputtaa] joihin kuuluu maakuntaverot ja kuuluvat myös maakunnille siirtyvät [Puhemies koputtaa] muut mahdolliset tehtävät.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edelleenkin muistutan siitä, että yrittäkää pysyä siinä minuutissa. — Ja seuraavaksi edustaja Orpo.

16.21 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tässä tuli aikamoinen uutinen — pääministeri sanoi, että tätä progressiota pohditaan yhtenä keinona rahoituksen lisäämiseksi, eli siis progressiivinen kuntaverot palasi taas pöydälle. [Perussuomalaisten ryhmästä: Huh huh!] Onko nyt todellakin näin? Ymmärsinkö oikein? Tämä on erittäin iso kysymys. Mitä asiaan tulee laajemmin, niin talouspolitiikassanne on siis se perustavanlaatuisen ongelma, että kaikki ongelmat ratkaistaan velanotolla tai verojenkiristyksillä. Vasemmistohallituksen keskeinen talouspolitiikan keino on verojenkiristys, kun me taas haluaisimme, että keskityttäisiin siihen, mistä saataisiin lisää tuloa ja miten saadaan Suomeen työtä ja yrittämistä. Lähtökohtaisesti yhdelläkään veronkiristyksellä, joka osuu työhön ja yrittämiseen, suomalaiseen työhön, ei saada lisää työpaikkoja Suomeen. Eli kysymys on, ymmärsinkö siis oikein: onko tämä progressio todellakin pohdinnassa?

Ja toinen kysymys — kyllä tai ei — onko hallitus sopinut, että maakuntaverot annetaan tällä kaudella, kuten puheenjohtaja Ohisalo tai ryhmäpuheenjohtaja Arhinmäki [Puhemies koputtaa] on todennut? [Ben Zyskowicz: Nyt selvät vastaukset!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministeri.

16.23 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten kuvasin, valtiovarainministeriössä on käynnissä laaja kuntien taloudelliseen tilanteeseen liittyvä kokonaisuus, siis laaja työ kuntien taloudellisen tulevaisuuden osalta, ja osana tätä kokonaisuutta tarkastellaan myös verotukseen liittyviä kysymyksiä. Ei, me emme ole linjanneet siitä, että sinne tällainen malli tulisi — ei sellaista linjausta ole. Mutta siellä käydään hyvin laajasti läpi sitä, miten kuntien taloudellinen tilanne voidaan tulevaisuudessa turvata, millä tavalla verotusta voidaan kehittää, ja osana tätä työtä voidaan myös tämänkaltaisia asioita tarkastella, mutta hallitus ei ole sinänsä sopinut mistään yksittäisestä mallista kuntaverotuksen progression lisäämiseksi. Mutta itse kyllä mietin sitä, miksi se olisi niin vahingollinen asia, että me esimerkiksi pieni- ja keskituloisten verotusta keventäisimme? [Hälinää — Puhemies koputtaa] Että me keventäisimme pieni- ja keskituloisten verotusta,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

[Ben Zyskowiec: Tulisi tuplaprogressio! Mitä pahaa siinä olisi?] miksi se olisi niin paha asia? [Puhemies koputtaa] Ja samalla turvaisimme kuitenkin kuntatalouden kestävyysden.

Puhemies Anu Vehviläinen: Nyt minä totean sen, että voi olla vaikeuksia kotikatsomoihin myös kuulla näitä kysymyksiä ja vastauksia, jos kuuluu koko ajan semmoinen pieni mölinä. — Ja sitten minä toivon, että kun esitätte kysymyksen, niin esittäkää se yhdelle ministerille. Minä haluan suosia edustajien kysymyksiä, mutta esittäkää aina yhdelle ministerille. — Seuraavaksi edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.24 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä pääministeri päätti puheenvuoronsa kysymällä, miksi se olisi väärin, että kuntaveroa muutettaisiin progressiivisemmaksi niin, että siellä veron painopiste siirtyisi vähän enemmän tienaa-ville ja pienimpiä tuloja verotettaisiin nykyistä vähemmän, niin minäpä kerron, että tämän on kokonaisuus. Meillä Suomessa, jos nyt verrataan vaikka Ruotsiin, nimenomaan jo 3 500 euron kuukausituloista meillä on selvästi korkeampi progressio. Siis hyvinkin koh-tuullisilla tuloilla päätyy tilanteeseen, jossa puolet lisäänsioista menee verotukseen, ja meillä on yksimielinen ekonomistikunta — hyvin harvoin se on yksimielinen — siitä, että tämä on yksi suurimpia haasteita Suomessa meidän tuottavuuskehitykselle siinä, että meil-lä kiinnostaisi hankkia osaamista, että meillä oltaisiin houkuttelevia kansainvälisesti osaa-jille. Te haluatte, että tämä kokonaisprogressio nousee, nykyinen kokonaisprogressio — kansalaistahan kiinnostaa ennakonpidätys, ei se, onko se mikä vero. [Puhemies koputtaa] Mutta jos kuntaveroa muutetaan progressiiviseksi, niin eikö näin? Miksi te ette ole huoles-tunut tästä, että Suomessa työn tekeminen olisi entistä kovemmin rangaistua? [Ben Zysko-wicz: Kysy Marinilta!] — Ja pääministeriltä kysyn.

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministeri.

16.25 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmaan valtiovarainministeri, joka vastaa veroista, voi myös omalta osaltansa vastata, [Ben Zysko-wiczin välihuuto] mutta itse kyllä ajattelisin näin, että kun me katsomme vaikkapa alle 4 000 euroa ansaitsevia, niin mielestäni olisi tärkeää, että pieni- ja keskituloisten verotusta kevennettäisiin, [Kimmo Kiljunen: Nimenomaan!] koska joka ikinen euro, jonka nämä ihmiset ja perheet saavat, todennäköisesti menee kulutukseen. Se tulee yhteiskuntaan tavalla tai toisella joka tapauksessa käyttöön.

Minun mielestäni olisi oikeudenmukaista, että me keventäisimme pieni- ja keskitulois-ten verotusta ja samalla pitäisimme huolta siitä, että esimerkiksi kuntien taloustilanne py-syy kestäväällä tolalla, että verotuloilla edelleen pystytään palveluita järjestämään. Toki omalta osaltansa me tulemme myös tarvitsemaan kuntien valtionosuusjärjestelmää niin kuin tähänkin asti, mutta tämä on asia, joka on varmasti hyvä huolellisesti katsoa asiantun-tijatyönä. Hallitus ei ole linjannut kuntaveron muuttamisesta nykyistä progressiivisem-maksi, tällaista ei ole hallitusohjelmassa, eikä tällaista mallia myöskään sosiaalidemokraa-tit puolueena ole esittänyt. Mutta meidän on syytä tietenkin mielestäni yhdessä varmistaa, [Puhemies koputtaa] että pieni- ja keskituloiset pärjäävät tässä maassa, ja tämä ei ole kyllä hallituksen linjan vastaista.

Puhemies Anu Vehviläinen: Ja ministeri Saarikko.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

16.27 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä nyt niin kuin verot lentelevät ilmassa. Pöydälläni ei ole kuntaveron progressiota valmistelevaa esitystä. Pöydälläni ei myöskään ole esitystä, joka liittäisi pääomatuloverotuksen kiinteämmin kuntiin, ei siksi, että se olisi ennakoimaton ja suhdanneherkkä toimintamalli. Minä vastaan näistä veroista, ja tällaisia ei ole pöydälläni.

Mitä tulee tähän linjaan verotuksen keventämisestä, kyllä minusta Suomessa meidän pitää pyrkiä rakentamaan julkista taloutta niin, että päätyisimme tilanteeseen, jossa esimerkiksi keskituloisen suomalaisen verotusta kyettäisiin keventämään. Nyt kuitenkin on niin, että meidän on keskityttävä kaikin tavoin kasvuun ja työllisyyteen, myöskin sopeuttamistoimiin, että julkinen talous saadaan kohti tasapainoa.

Ja mitä tulee tähän sote-uudistukseen, josta kysymys lähti, tuleviin maakuntiin, itse asiassa siinä yhteydessä tehdään rahoitusratkaisu jo ilman veroelementtejä. Se on veronkevennys, toisin kuin se malli, jota kokoomus edistää, [Puhemies koputtaa] ettei tehdä mitään uudistuksia, jotka tulisivat nostamaan kuntaveroja Suomessa. [Ben Zyskowicz: Onko pöydälläne maakuntaverot, siihen te ette vastannut!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Valtonen.

16.28 Elina Valtonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiasiaan on se, että asiantuntija-arvioiden mukaan tämä teidän maakunta-sote-mallinne tulee lisäämään kustannuksia suhteessa perusuraan — eli yli sen, mikä kustannusnousu on — johtuen vanhenevasta väestöstä. Se taas määritelmällisesti tulee johtamaan korkeampaan verorasitukseen. Ja erityisen huolestuttavaa on toki se, mitä se tekee meidän alueelliselle kehitykselle tässä maassa. Ikävää on se, että erityisen paljon leikataan niiltä alueilta, minne vielä syntyy lapsia. Olisinkin kysynyt sisäministeri Ohisalolta, kun teitä ei kovin paljon tässä sote-keskustelussa ole näkynyt, maakuntia kovasti kannatatte: kun tämä malli vie sekä kaupungeilta, kaupunkilaisilta rahat, että johtaa vielä siihen, että ihmisten on turvauduttava omasta pussista yksityisiin hoitoihin, niin miten te näette tämän vihreiden kannalta, tai jos unohdetaan puoluepolitiikka, [Puhemies koputtaa] eriarvoisuuskehityksen kannalta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.29 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puolueiden puheenjohtajia tentataan ihan kiitettävällä tavalla näinä viikkoina ja päivinä, ja vastaan osaltani nyt tähän rahoituksen kestävyys.

Ensinnäkin, jos olen oikein ymmärtänyt, edustaja, te olette ehdokkaana Helsingissä ja haluatte toimia aktiivisesti pääkaupungissa. Ja täällähän on tehty sentyyppinen linjaus, että ihan riippumatta näistä ratkaisuista valtakunnan lainsäädännössä, kaupungissa halutaan lisätä tuottavuutta, tehdä asioita paremmin ja tehokkaammin ja sitä kautta vähentää kustannuksia.

Itse asiassa se linjaus on euromääräisesti huomattavasti suurempi kuin ne vaikutukset, mitä tämä malli tulee tuottamaan vaikkapa juuri Helsingin sote-rahoitukselle. Eli joka tapauksessa, oli malli mikä hyvänsä — ja me olemme valmistelemassa muuten älyttömän hyvää mallia täällä eduskunnassa parhaillaan — Suomessa pitää tehdä asioita paremmin ja tuottavammin. Ja mitä tulee vaikkapa tämän uudistuksen muutuskustannuksiin, joista useasti kokoomus on pitänyt meteliä, niin niitä muutuskustannuksiaan tarvitaan ihan mallis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

ta riippumatta, myös vapaaehtoisella pohjalla, niin kuin ainakin joskus te vielä ajattelitte — mallit ovat vaihtuneet vuosien varrella. [Puhemies koputtaa] It-kustannukset ja palkkojen yhtenäistäminen on edessä [Puhemies koputtaa] kaikissa vaihtoehtoissa, kun sotea uudistetaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Häkkänen.

16.30 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin verokeskustelussa näyttää siltä, että pääministerillä ja valtiovarainministerillä on täysin eri käsitys, mitä hallituksessa tapahtuu, näköjään.

Mutta mitä tulee tähän soten rahoitusratkaisuun, niin tähän on täysi katastrofi, että rahoitusmalli on auki. Hallintomalli on selvä, mutta rahoitusmallihan on ydinkysymys siinä, onnistuuko tämä uudistus vai ei. Sehän oli päivänselvä asia asiantuntijakuulemisissa, että rahoitusmallin perusratkaisut vaikuttavat siihen, hillitäänkö kustannuksia vai kasvavatko kustannukset, toteutuvatko ja turvataanko palvelut vai ei. Ja nyt se on täysin levällään. Siis käsittämätön kysymys. Ja nyt kun hallituksella on kaksi vaihtoehtoa rahoitusratkaisuksi, molemmat vaarantavat julkisen talouden. Ensimmäisestä mallista, valtion täydestä rahoituksesta, professorit ovat todenneet: sote-kustannukset kasvavat arvioitua enemmän, siis muutkin kuin muutostkustannukset, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Aika!] ja maakuntaveron on todettu toteuttamiskelvottomaksi. [Puhemies koputtaa] Valtiovarainministeri, miten aiotte päästä ulos tästä umpikujasta?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Paatero.

16.32 Kuntaministeri Sirpa Paatero (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! [Välihuuto kokoomuksen ryhmästä] — Ajattelin, että kysymys oli sote-ratkaisun rahoituksesta. Anteeksi, meillä on varmaan tässä taas se tilanne, että on monelle ministerille, koska se rahoitusratkaisu kuuluu tässä kohtaa kuntaministerille. [Ben Zyskowitz: Kunhan joku vastaa siihen, mitä kysytään! — Paavo Arhinmäen välihuuto]

Joo, mutta tämä malli, jolla nyt ollaan rahoitusratkaisua viemässä eteenpäin, turvaa sen, että kaikkialla Suomessa voidaan rahoittaa nämä palvelut, jotka eittämättä joka paikassa tarvitaan. Tämä ratkaisu on monen alueen kohdalta parempi kuin se edellisen kerran. Edellisellä kerralla se rahoitusperuste ei toteutunut — ei voitu turvata sitä, että sillä 3 miljardin leikkurilla olisi voitu turvata joka paikkaan tasapuoliset palvelut. Nyt tällä mallilla, joka nyt on eduskunnassa hyväksyttävänä, se voidaan turvata. [Antti Häkkänen: En kysynyt tuota ollenkaan!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Purra.

16.33 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kuten kuultiin, niin maakuntaverosta on hallituspuolueiden kesken sovittu, ja kyllähän se sieltä hallitusohjelmastakin löytyy. Tämä rakennettu ristiriitatilanne muistuttaa vähän samanlaista kabaareeta, mitä saimme muutama viikko sitten tuolta kehysriihestä. Uskoisin, että keskustakin vaalien jälkeen kyllä kääntyy selvemmin maakuntaveron puolelle. Tietenkään sitä ei voi tuoda esille nyt, koska suomalaiset keskimäärin eivät pidä veroista, toisin kuin te, hyvä hallitus. [Vasemmalta: Veroaste ei nouse! — Naurua] Valtion, kuntien, kirkon ja Ylen verot ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

tähän päälle maakuntaverot — on aivan selvää, että työn verotus kiristyy ja se tulee nostamaan kokonaisveroastetta, joka muuten Suomessa tällä hetkellä on yli 42 prosenttia, eurooppalaista ja OECD-tason kärkeä.

Kysyn hallitukselta, pääministeriltä: eikö teidän mielestänne ole hieman väärin nyt ennakkoäänestämässä käyvien kansalaisten kannalta, että he eivät varsinaisesti tiedä, mitä te aiotte ja kuinka paljon suomalaisille tulee lisää kustannuksia?

Puhemies Anu Vehviläinen: Pääministeri.

16.34 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella, nämä linjaukset ovat hallitusohjelmassa, ja hallitus noudattaa omaa ohjelmaansa. Sitä ihmettelen, että tämä kysymys nyt on joillekin tullut yllätyksenä, koska me olemme kyllä tästä ihan avoimesti kertoneet silloin, kun hallitusohjelma on julkistettu.

Mitä tulee kuntavaaleihin, niin kuntavaaleissahan ei päätetä verotuksen rakennemuutoksista. Kuntavaaleissa ei päätetä maakuntaverotuksesta. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Tämä työ on kesken, ja tätä valmistelutyötä tehdään. Sen sijaan kuntavaaleissa päätetään esimerkiksi niistä monista kunnan palveluista ja tehtävistä, joita arkisella tasolla hoidetaan tietenkin lainsäädännön puitteissa, eli kuntavaaleissa ihminen voi vaikuttaa siihen, miten oman kotikunnan asioita hoidetaan. Silloin ei ole kyse EU-politiikasta eikä ole kyse tästä maakuntaverosta eikä ole kyse monesta, monesta muustakaan asiasta, vaan kyse on siitä, miten oman kunnan asioita kunnassa hoidetaan. Ja toivon mukaan ihmiset lähtevät uurnille äänestämään, koska ne kunnan arjen asiat, palvelut ja tehtävät ovat meidän kaikkien elämän kannalta kaikkein tärkeimpiä asioita. [Ben Zyskowicz: Ja juuri ne te siirätte pois kunnilta!] Kuntavaalit ovat Suomen tärkeimmät vaalit.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Puisto.

16.35 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä maakuntaverossa on eri näkökulmansa, mutta se olisi yksi verotuksen aste. Nyt kunnilta lähtee pois tehtäviä, lähtee tuloja pois — siellä on yksi verotuksen aste. Valtionverotus yksi aste. Nyt viimeksi EU:ssa on avattu tämä tulonsiirtojen tie. Olkoonkin, että se menee valtion varoista sekin, mutta sekin maksaa suomalaisille.

Nyt kun katsotaan tätä tulopuolta, niin työllisyystoimissa on paljon ilmaa. Siellä on erilaista vaikutusarviota, mitä tehdään eri lailla verrattuna siihen, mitä aikaisemmin on tehty. Toimet ovat kuitenkin aika köykäisiä. Myöskään kehyksissä, niiden paluussa ei ole samalaista määrätietoisuutta, mitä toivoisi. Ja sen takia kysyisin arvoisalta valtiovarainministeriltä: itselläni kun on huoli talouden kulmakivien irtoamisesta monin paikoin — menopuoli rönssyilee, veroaste kasvaa, myös työllisyystoimia katsotaan pikkusen läpi sormien — niin eikö teillä ole huolta tästä toimintatapojen muutoksesta ja siitä, että jos näitä toimintatapoja lähdetään muokkaamaan nyt, lieventämään, niin on vaikea päästä takaisin raiteilleen terveessä taloudenpidossa?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.36 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämän tehtävän etuihin kuuluu jatkuva huoli Suomen taloudesta ja juuri mai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

nituisia teemoista, joita nostitte hyvin ansiokkaasti kysymyksessä esiin — työllisyys, velanotto, kaikki tämä — joita laitetaan nyt kuntoon. Mutta minua häiritsee tässä keskustelussa se, kun täällä aivan oikein nyt vähän niin kuin kysellään näiden verojen perään ja sitä, mitä uusia veroja on tulossa. Voi että, kun vastaavalla innolla käytäisiin läpi, mistä tuloja kerrytetään valtion kassaan. Kun näitä veroja... [Hälinää — Puhemies koputtaa] — Sopiiko että jatkan? Hyvä oppositio, jatkaisin mielelläni. — On myös tärkeää, että tässä maassa kerätään veroja. Suomessa on myös laaja kannatus hyvinvointiyhteiskunnalle, joka rahoitetaan näitä veroja keräämällä.

Ja mitä tulee tähän maakuntaveroon, joka on vaikea teema selittää lyhyessä ajassa, [Juha Mäenpää: Lisää aikaa vastaukseen!] niin yritän nyt kuvata, että olemme sitoutuneet siihen, että sitä valmistellaan. Komitea on tehnyt siitä selvityksen, todennut, että se ei ole yksinkertainen asia, varsinkaan siksi, että hallitus on sitoutunut siihen, että kenenkään verotus ei nouse. Ja kyllä me olemme sitoutuneet siihen, että rahoitusratkaisut sosiaali- ja terveyspalveluissa varmistavat sen, [Puhemies koputtaa] että palvelut ovat yhdenvertaisia kaikille suomalaisille tässä maassa.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Adlercreutz.

16.37 Anders Adlercreutz r (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! On hyvä, että valtiovarainministeri selvästi sanoi, että progressiivista kuntaveroa ei valmistella eikä myöskään pääomaverotuksen muutosta, [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] koska molemmat ajatukset, jotka tässä olivat esillä, nimenomaan vähentäisivät tuloa heikoissa kunnissa ja lisääisivät tuloa rikkaissa kunnissa, ja tämä puolestaan jouduttaisiin sitten kompensoimaan valtionosuuksilla, mikä lisäisi valtion vaikutusta kuntatalouteen, mikä ei ole hyvä asia. [Ben Zyskowiezin välihuuto]

Kunnissa pohditaan kiinteistöjä tänä päivänä. Monessa kunnassa on ongelmalliset koulukiinteistöt ja ollaan sen edessä, puretaanko vai korjataanko. Purkaminen tarkoittaisi, että arvo jouduttaisiin alaskirjaamaan, ja se saattaa viedä kunnan kriisikunta-asemaan. Tällainen aika tekninen kysymys helposti johtaa ehkä väärään valintaan näissä kiinteistöasioissa. Mitä voitaisiin tehdä, jotta kunnissa olisi näissä kysymyksissä oikeat kannustimet purkaa silloin, kun pitää purkaa, ja korjata silloin, [Puhemies koputtaa] kun korjaaminen on järkevää?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Paatero.

16.38 Kuntaministeri Sirpa Paatero (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin hyvä kysymys, ja sen lisäksi, että meillä on niitä koulukiinteistöjä, tässä sote-ratkaisussahan käsitellään vielä erikseen näitä sote-kiinteistöjä. Niiden osaltahan on todettu, että jos niitä jää tyhjilleen ja käyttämättä, niin sitten tulee valtion puolelta korvaus. Tässä kysymyksessä, kun meillä on tämä kuntien tulevaisuustyö, missä tämä koko rahoituskenttä käydään läpi, tullaan myöskin käymään läpi varmaankin kriisikuntakriteerit ja se malli, millä näitä alaskirjauksia sitten tehdään. Tällä hetkellä ei tehdä mitään yksittäisiä esityksiä — ei ole olemassa kenenkään meidän pöydällä — vaan me katsotaan ensi syksynä tämä kokonaisuus tästä kuntien tulevasta taloudesta.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Orpo.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

16.39 **Petteri Orpo kok** (vastauspuheenvuoro): Ministeri Saarikko, te topakasti esiinnytte nyt vastuullisen talouspolitiikan kannattajana; torjutte veronkorotuksia ja puhutte työllisyydestä. Toki se uudelle valtiovarainministerille olisi ymmärrettävää, mutta kannattaa muistaa, että te lähetitte Säätytalolta valtiovarainministeri Vanhasen pois ja te neuvottelit puoliväliriihessä hallituksen loppukauden talous- ja työllisyyspolitiikan linjat. Kehykset ylitettiin, ei tehty todellisia työllisyystoimia, ja velkaantumisen haltuunsaamiseen ei ole suunnitelmaa. Siksi nämä ovat toistaiseksi pelkkää puhetta. Me odotamme tekoja.

Nyt minä odotan myöskin yhtä vastausta, johon on selkeä yhden sanan vastaus: ovatko hallituspuolueet sopineet, että maakuntaverosta annetaan esitys tämän vaalikauden aikana?

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.40 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maakuntaverosta, sosiaali- ja terveystalouden uudistuksesta ja myös maakunnille siirrettävistä muista tehtävistä, kaikista näistä asioista on kirjaukset tämän hallituksen ohjelmassa, ja tämä hallitus on sitoutunut siihen, että tämä uudistus, jota eduskunta nyt käsittelee, viedään täällä nyt loppuun, maaliin, teidänkin tekemästänne välikysymyksestä huolimatta. Hallitus nauttii luottamusta täällä ja aikoo viedä tämän uudistuksen maaliin. Eduskunta on käsitellyt sitä upealla tavalla ja ottaa siihen sen ajan, minkä tarvitsee. Sitten edessä on uudistuksen seuraava vaihe: maakunnille siirrettävät muut tehtävät, maakuntien rahoituksen jatko ja maakuntaveron valmistelu.

Kaikki ne elementit, että tämä uudistus voidaan hyväksyä, mukaan lukien rahoitusratkaisu, ovat täällä eduskunnassa nyt. Mikään ei estä tämän uudistuksen viemistä nyt loppuun — paitsi poliittinen tahto, jota oppositiolta tässä kysymyksessä näyttää puuttuvan.

Muistutan, edustaja Orpo, että teidän ajatuksenne on sellainen, [Puhemies koputtaa] että suomalaisten kuntaverot kiristyy kaikkialla, [Kokoomuksen ryhmästä: Ei!] ellei tätä uudistusta viedä eteenpäin.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ovaska.

16.41 **Jouni Ovaska kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin hiukan laajentaa tätä keskustelua. Mielestäni ministeri Saarikko totesi hyvin sen, [Hälinää — Puhemies koputtaa] että ennen kuin voi maksaa veroja, pitää olla niitä varoja. Me ollaan täällä puhuttu tälläkin viikolla lisätalousarvion kohdalla siitä, miten lähivuosien talous kehittyy. Me tiedetään, että erityisesti Suomea vaivaa, myöskin Eurooppaa vaivaa, kroonisen hidas talouskasvu. Ja kysymys on nyt siitä, miten me pääsemme kiinni siihen maailmantalouden kasvuun, missä muut jo tuolla porskuttavat pitkällä.

Nyt pitäisi unohtaa kaikki veronkorotuspuheet. Keskusta on sanonut, että kokonaisveroaste ei saa nousta ja tästä pidetään kiinni [Ben Zyskowitz: Miten te sen estätte, kun tulee maakuntaverot?] ja nyt pitäisi keskittyä siihen kasvuun.

Toisaalta täällä tällä viikolla on puhuttu paljon myöskin leikkauksista. Kokoomus on puhunut siitä, että pitäisi leikata enemmän, [Sosiaalidemokraattien ryhmästä: Miljardi!] mutta sitten kun on kysytty, että mistä, niin ei ole tullut vastausta.

Arvoisa hallitus! Kysynkin teiltä: mitä toimia me teemme, jotta työllisyys nousee ja jotta me saamme houkuteltua investointeja Suomeen? [Ben Zyskowitz: Ymmärrän, että kysytte, kun ette ole sellaisesta kuulleet!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.42 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): No niin, arvoisa puhemies! Juuri näin, kasvuun on päästävä kiinni ja sitten samalla hoidettava niitä talouden rakenteisiin liittyviä pidempiaikaisia murheita. On huolta siitä, että täällä ei ole pitkään aikaan investoitu suuresti, on joitain upeita valonpilkkuja, mutta investointeja tarvitaan lisää. Tarvitaan tuottavuutta enemmän eli asioiden paremmin tekemistä sekä julkisella sektoreilla, mainituissa sote-palveluissa vaikkapa, mutta myös yksityisellä sektorilla.

Tätä kaikkea vauhditamme satsauksilla tutkimukseen ja kehitystyöhön, ja siihen tarvitaan oppositiota mukaan, koska ne sitoumukset ovat pitkäjänteisiä, yli vaalikausien meneviä. Tämä hallitus on satsannut erityisen paljon osaavan työvoiman määrän kasvuun, vaikkapa 10 000 uudella korkeakoulujen aloituspaikalla.

Ja kyllä, me tavoittelemme sellaista kasvua, joka tukee koko maata, kaikkia suomalaisia ja niitä isoja muutosilmiöitä, kuten ilmastonmuutosta ja digitalisaatiota, joita suomalaisten yritysten osaamisen kautta me voimme viedä maailmalle eteenpäin niin, että olemme edelläkävijöitä. Luotan suomalaisiin, suomalaisiin yrityksiin, mutta meidän on nyt päästävä kiinni jälleenrakennuksen aikaan.

Puhemies Anu Vehviläinen: Edustaja Ranne.

16.44 **Lulu Ranne ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ministeri Saarikko peräänkuulutti täällä eilen järkevää verorahojen käyttöä. Muistutan nyt teitä siitä, että teillä on tulossa erittäin kallis sote, teillä on elpymispaketti, joka vie meidän rahoja, teillä on ilmastohankkeita, jotka korottavat veroja, lisäävät velkaa. Kasvun este ovat nimenomaan kasvava velka ja kasvavat verot, ja peräänkuulutamme edelleen tätä maakuntaverovastausta. Onko sellainen tulossa? Tämä parlamentaarinen komiteahan tyrmäsi tämän, mutta miten te nyt aiotte edetä tässä asiassa? Tuleeko niitä lisäveroja? Teidän politiikkanne kasvattaa niitä menoja, ja teidän tuloratkaisunne on ”lisää veroja”. [Vasemmalta: Lukekaa hallitusohjelma, sieltä löytyy!]

Puhemies Anu Vehviläinen: Ministeri Saarikko.

16.44 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta, edustaja, teidän kysymykseenne on todella hyvä, ja minä olen täysin samaa mieltä siitä, että liiallinen verotus on kasvun esteenä, ja sen takia olen hyvin tyytyväinen siihen, että hallituksella on sitoumus, että esimerkiksi yritysten verotusta ei kiristetä. Sehän olisi myrkkyä tässä ajassa. [Juha Mäenpää: Sitä pitäisi keventää!] Emme myöskään tee ratkaisuja, jotka kiristävät pieni- tai keskituloisten verotusta, koska se olisi myrkkyä niin ikään taas työllisyydelle. Olen aivan samaa mieltä kanssanne siitä, että aika, jossa ikään kuin keskustelisimme lisäveroista, kokonaisveroasteen nostosta, olisi tappavaa kasvun kannalta. [Ben Zyskiewicz: Kertokaa pääministerille!] Siksi esimerkiksi keskustelussa maakuntaverosta on aivan oleellista tunnistaa, että sen valmisteluun liittyy linjaus siitä, että kenenkään verotus ei saa kiristyä. [Ben Zyskiewicz: No miten te sen estätte?] Joka tapauksessa se on vain osasiivu siitä rahoituksesta liittyen maakuntien itsehallinnollisuuteen, erittäin monimutkainen toteuttaa, ja tämän olen halunnut rehellisesti ja avoimesti kuvata, ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 70/2021 vp

kyllä hallitus sitä valmistelee. Kaikki nämä ongelmat [Puhemies koputtaa] siihen liittyen käydään läpi, ja sitoumus siitä on olemassa.

Kysymyksen käsittely päättyi.